

Activiteitenverslag 2012 en 2013

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
Een kenniscentrum over en voor gezinnen

Beziëld door studenten

De ondersteuning van gezinnen en hoe we die kunnen verbeteren, staat centraal in alle projecten van het kenniscentrum. Ons onderzoek wil vooral de kwaliteit van het werken met en voor gezinnen, kinderen, volwassenen en ouderen, verbeteren.

Dit doel delen we met de opleidingen Gezinswetenschappen en andere opleidingen in het studiegebied Sociaal-agogisch werk van onze hogeschool. Onderzoek en onderwijs zijn onlosmakelijk verbonden. Docenten maar ook studenten werken vaak mee aan onze onderzoeksprojecten. De resultaten van het onderzoek vloeien terug naar concrete vakken in de opleidingen. Dankzij onze intense samenwerking versterken we elkaar.

De studenten op onze campus zijn zowel object als subject in onze onderzoeken: zelf ouders van sportende jongeren leren ze ouderbetrokkenheid in jeugdsport verbeteren. Zelf kind van de migratie nodigen ze docenten en onderzoekers uit om de beleving van migratie van binnenuit te onderzoeken en een plaats te geven in de lessen. De discussies in de lessen, in de wandelgangen ook, inspireren weer tot nieuwe onderzoeksvragen. Ze dagen ons bijvoorbeeld uit om na te denken over wat gezinsvriendelijk wonen voor jongeren betekent.

Het zijn maar enkele voorbeelden die aantonen dat deze intense contacten niet louter de inhoud sturen, maar ook de ziel uitmaken van de werking van dit kenniscentrum, ook al bieden we talloze evenementen, publicaties en rapporten waar zij niet direct een stem in hebben.

We hopen dat ons overzicht van activiteiten van 2012 en 2013 ook u kan inspireren.

Tanja Nuelant

Studiegebieddirectrice voor het kenniscentrum
Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
en de opleidingen Gezinswetenschappen en
Psychosociale Gerontologie

3	Wie is wie
8	Gezinsbeleid in Vlaanderen en Europa
16	Relaties, ouderschap en opvoedingsondersteuning
24	Jeugdsport, voetbalvaders en opvoeding
28	Gezin en school, opvoeding en onderwijs
34	Informatie voor gezinnen
36	Genetische diagnostiek en ethiek
40	Diversiteit in de samenleving en verscheidenheid in levensbeschouwing
46	Ontwikkelingen in de samenleving en de methodieken van (sociaal-psychologische) hulpverlening
44	Informatie en communicatie

Wie is wie

Bijna alle medewerkers hebben een onderwijsopdracht binnen de opleidingen Gezinswetenschappen en Psychosociale Gerontologie.

Adelheid Rigo

is doctor in de wijsbegeerte en master in de klinische psychologie. Ze voert onderzoek over bio-ethische thema's en meer specifiek over het omgaan met ethische problemen bij de toenemende technologische mogelijkheden van prenatale screening en diagnostiek.

Alexandre Reynders

is master in de sociologie. Hij voert onderzoek over het ondersteunen en begeleiden van kwetsbare groepen in het onderwijs.

Claire Wiewauters

is master in de pedagogische wetenschappen, gezins- en orthopedagogiek. Ze publiceert en geeft vorming over emoties van kinderen en jongeren en over de positie van kinderen en jongeren bij scheiding.

Dirk Geldof

is doctor in de politieke en sociale wetenschappen, bachelor in de wijsbegeerte. Hij voert onderzoek over sociaal werk met (trans)migranten-gezinnen, superdiversiteit, armoede en risicomaatschappij.

Dirk Luyten

is doctor in de sociale wetenschappen en master in de stedenbouw en de ruimtelijke planning. Hij publiceert over (lokaal) gezinsbeleid in Vlaanderen en 'gezinnen en wonen'.

Hans Van Crombrugge

is doctor in de pedagogische wetenschappen. In zijn onderzoek en publicaties besteedt hij aandacht aan de rol van levensbeschouwing en religie op gezinsrelaties. Hij leidt een project over opvoedingsondersteuning in jeugdsportclubs.

Joris Dewispelaere

is doctor in de psychologische wetenschappen. Zijn onderzoek richt zich op zingeving in gezinnen en partnerrelaties en gezinscompetenties.

Joris Lambrechts

is master in de educatieve studies en bachelor onderwijs in lichamelijke opvoeding. Hij werkt aan een project over de (invloed van ouders op) jeugdsport.

Joris Van Puyenbroeck

is doctor in de orthopedagogie. Zijn onderzoek kadert voornamelijk rond drie thema's: vraaggestuurde ondersteuning van mensen met een beperking; ouder wordende personen met een verstandelijke beperking; en inclusieve en informele zorg.

Joris Vierendeels

is master in de revalidatiewetenschappen en kinesitherapie en master in de gerontologie. Hij werkt aan projecten in het kader van de opleiding Psychosociale Gerontologie, zoals eenzaamheid bij ouderen en het begeleiden van ouderen in het vroeger nadenken over later.

Kathleen Emmery

is master in de criminologie. Zij is coördinator van het kenniscentrum. Ze doet onderzoek over gezinsbeleid in Vlaanderen en over het relatie-ondersteunend aanbod in Vlaanderen. Ze richtte de website 'Gids voor Gezinnen' op.

Koen Baeten

is doctor in de wijsbegeerte en master in de familiale en seksuologische wetenschappen. Hij publiceert en geeft lezingen over partnerrelaties en seksualiteit.

Koen Ponnet

is doctor in de psychologie en master in bedrijfskunde. In de opleiding Gezinswetenschappen begeleidt hij een projectgroep die onderzoek doet naar stress bij mannen en vrouwen in (armoederisicovolle) gezinnen. Daarnaast werkt hij aan onderzoek over het al dan niet risicovolle gedrag van adolescenten op social media.

Kristien Nys

is doctor in de pedagogische wetenschappen. Haar projecten en onderzoeksactiviteiten spitsen zich toe op opvoedingsondersteuning in kwetsbare gezinnen.

Lut Verstappen

is master in de hedendaagse geschiedenis en in vrouwenstudies. Zij is communicatie- en stafmedewerkster voor het kenniscentrum en voor de opleiding Gezinswetenschappen. Ze coördineert het programma van bijscholing.

Naiima Lafrarchi

is master in de rechten en in de onderwijskunde en leermeester islam. Zij werkt aan een project over islamitische opvoedingsidealen.

Patrick Meurs

is doctor in de psychologie en master in de familiale en seksuologische wetenschappen. Zijn onderzoeksthema's zijn gehechtheid en diversiteit.

Pieter Rondelez

is master in de politieke wetenschappen en master of conflict and development. Hij volgt de gezinsdimensie in het beleid op het Europese niveau op.

Sophie Withaecx

is master in de wijsbegeerte, in de Afrikaanse talen & culturen en in internationale politiek. Zij werkt aan een project over stedelijk sociaal werk met (trans)migranten-gezinnen. Haar doctoraat behandelt eerdergerelateerd geweld in Vlaanderen.

Sylvia Hübel

is master in de theologie en de letteren en in de familiale en seksuologische wetenschappen. Zij doet onderzoek naar ethische problemen bij de toenemende technologische mogelijkheden van prenatale diagnose.

1

Gezinsbeleid in Vlaanderen en Europa

Sinds 2004 verzorgt het kenniscentrum een systematische screening van het gevoerde gezinsbeleid. Alle beleidsmaatregelen die betrekking hebben op het gezinsbeleid in Vlaanderen worden opgelijst en geanalyseerd. Jaarlijks worden andere inhoudelijke thema's verder uitgediept.

GEZINSBELEID IN 2006-2011

In 2012 gingen we op zoek naar de visie op gezinsbeleid in 2006-2011. Het resultaat van dit onderzoek is te lezen in onze publicatie **'GEZINSBELEID IN 2006-2011. VAN HET GEZIN NAAR OUDERSCHAP ALS HOEKSTEEN VAN DE SAMENLEVING'**. Onderzoekster Kathleen Emmery schreef hierin twee hoofdstukken, **'GEZINSBELEID IN VLAANDEREN IN 2011'** en **'GEZINSBELEID IN VLAANDEREN IN 2006-2011'**.

'Van het gezin naar ouderschap als hoeksteen van de samenleving' is één van de conclusies van onze analyse van het gezinsbeleid in deze periode. Deze stelling wordt uitgewerkt in het hoofdstuk **'GEZINSBELEID IN VLAANDEREN 2006-2011. ONDERSTEUNEND OF EXPLICIET?'**, door Kathleen Emmery, toenmalig directrice van het kenniscentrum Gaby Jennes en onderzoekers Pieter Rondelez en Dirk Luyten.

De gevolgde werkwijze en de inhoudelijke opvolging van het gezinsbeleid in de periode 2006 t.e.m. 2011 werd voorgesteld op een intern seminarie op 28 februari 2012 (16 deelnemers). Door wat verder afstand te nemen van de concrete maatregelen werden de visies en klemtonen in het beleid van de afgelopen jaren duidelijk. Op basis van deze analyse en de evaluatie stelden we prioriteiten vast voor het gezinsbeleid voor de komende jaren. Deze prioriteiten werden ingebracht in de voorbereiding van de Gezinsconferentie 2012 en werden als aandachtspunten weerhouden voor de toekomstige werking van het kenniscentrum.

Voor de eerste maal realiseerden we een volledig overzicht van de maatregelen die op het Europese niveau werden genomen over gezinsgerelateerde materies. Rondelez schreef hierover twee hoofdstukken in onze publicatie met als titel: **'EUROPEES GEZINSBELEID: FEIT OF FICTIE?'** en **'DE GEZINSDIMENSIE IN HET EUROPEES BELEID'**. Op 26 februari 2013 hielden we eveneens een intern seminarie over het Europees beleid m.b.t. de combinatie arbeid en gezin.

De rol van het lokale niveau in het gezinsbeleid neemt toe. Met een blik op gezinsvriendelijke buurten en woonzorgzones pleit Dirk Luyten voor een gebiedsgericht geïntegreerd gezinsbeleid in het hoofdstuk **'GEBIEDSGERICHT GEÏNTEGREERD GEZINSBELEID. SOLIDAIRE VORMEN VAN SAMENLEVEN ALS BELEIDSDOELSTELLING OP HET LOKALE NIVEAU'**.

GEZINSCONFERENTIE

Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen werkte intensief mee aan de voorbereiding van de **GEZINSCONFERENTIE 2012**. Deze conferentie werd door de Gezinsbond op vraag van minister Vandeuren georganiseerd op de Internationale Dag van het Gezin op 15 mei. Ter voorbereiding namen Emmery, Rondelez en Jennes deel aan de voorbereidende werkgroep '**GEZINNEN EN GEZINSBELEID - ALGEMEEN**'. Daarnaast namen onderzoekers Hans Van Crombrugge en Kristien Nys deel aan de voorbereidende werkgroep '**RELATIES EN OPVOEDINGSONDERSTEUNING**', waar Jennes tevens voorzitter van was. Gaby Jennes bracht op de Gezinsconferentie verslag uit van de resultaten uit deze werkgroep. Jennes maakte ook deel uit van de stuurgroep van de Gezinsconferentie.

In aanloop naar de Gezinsconferentie op 15 mei was Gaby Jennes te gast in het Radio 1-programma 'De ochtend' om het pleidooi van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen voor een betere ondersteuning van duurzame relaties toe te lichten.

GEZINSBELEID IN 2012

In **'GEZINSBELEID IN 2012. DE ROL VAN HET GEZIN, DE BUURT EN DE BURGERS IN DE HUIZEN VAN HET KIND'**, een publicatie uit 2013, werden de resultaten van de jaarlijkse screening van het gezinsbeleid gepresenteerd. Kathleen Emmery en Pieter Rondelez schreven respectievelijk de hoofdstukken **'GEZINSBELEID IN VLAANDEREN IN 2012'** en **'EUROPEES GEZINSBELEID 2012'**.

Naar aanleiding van het nieuwe decreet over de organisatie van de preventieve gezinsondersteuning, hadden we speciale aandacht voor de Huizen van het Kind. Leentje De Schuymer van Kind & Gezin leidde in met 'Huizen van het Kind als instrument voor lokale actoren'. Daarna brachten drie medewerkers van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen een analyse van de voorliggende teksten. Dirk Luyten analyseerde het beleidsprogramma vanuit zijn expertise in lokaal gezinsbeleid met **'HUIZEN VAN HET KIND BINNEN OF NAAST EEN LOKAAL GEZINSBELEID?'**. Hans van Crombrugge schetste de visies op de invulling van ouderschap en burgerschap in de centra voor gezins- en opvoedingsondersteuning in Groot-Brittannië, Duitsland en Frankrijk: **'ZIJN 'OUDERS' (ALS BURGERS) WELKOM IN HET HUIS VAN HET KIND?'**. Kristien Nys bekeek de inbedding van opvoedingsondersteuning in de preventieve gezinsondersteuning binnen de context van eerdere regelgeving en de invulling daarvan op lokaal niveau: **'EEN BLIK OP OPVOEDINGSONDERSTEUNING VANUIT DE REGELGEVING'**.

Op de Dag van het Gezin, 15 mei 2013, organiseerden we de studievoormiddag **'HUIZEN VAN HET KIND: SCHAKELS IN EEN STERK LOKAAL GEZINSBELEID?'**. We debatteerden over de mogelijkheden die de Huizen van het Kind te bieden hebben voor bestaande netwerken en samenwerkingsverbanden, voor een aansturing vanuit de gemeente en voor het buurtgericht werken.

Met de studiedag bereikten we een publiek van 178 geïnteresseerden, waaronder lokale beleidsmensen, wetenschappers en betrokkenen in de sectoren die zullen vertegenwoordigd zijn in de Huizen van het Kind.

Zowel Emmery, Luyten als Van Crombrugge schreven nog andere artikels over het lokaal beleidsinstrument van de Huizen van het Kind in de tijdschriften Welzijnsgids, OCMW Visies, Tijdschrift voor Welzijnswerk, Praktijkgids Management Lokale Besturen en Alert. Kathleen Emmery gaf een lezing over **'GEZINSBELEID IN VLAANDEREN'** op de Prikkel dag Gezinsbeleid van Kind & Gezin op 15 oktober 2013.

GEZINSVRIENDELIJK WONEN

Sinds 2008 voert Dirk Luyten samen met studenten van het tweede jaar Gezinswetenschappen een onderzoek naar gezinsvriendelijke woonwijken. In 2012 werden de resultaten in een onderzoeksrapport gepubliceerd, in 2013 bundelde Dirk Luyten de conclusies van de voorbije vijf jaar in de publicatie **'NAAR MEER GEZINSVRIENDELIJKE WOONWIJKEN. VIJF JAAR STUDENTENONDERZOEK NAAR GEZINSVRIENDELIJKHEID VAN WOONWIJKEN AAN HET HOGER INSTITUUT VOOR GEZINSWETENSCHAPPEN'**. Op basis van de bevindingen heeft Dirk Luyten een werkschema Gezinsvriendelijk Wonen uitgewerkt met vier dimensies: woningen, woonomgeving, voorzieningen en sociaal leven. De Gezinsbond wijdde er een hoofdstuk aan in de publicatie 'Focus op gezinsvriendelijke gemeenten. Speerpunten volgens gezinnen'. In 2013 verscheen hierover een artikel in het tijdschrift Stuur.

Luyten schreef in 2012 een masterproef over het thema **'GEZINSVRIENDELIJK WONEN'** waarna hij de Master in de Stedenbouw en de Ruimtelijke Planning aan Artesis Hogeschool behaalde.

In het boek 'Zorg voor welzijn. Oude vragen en nieuwe antwoorden' van Hermans en Van den Bosch was een hoofdstuk van Luyten te lezen over **'ZORG, WELZIJN EN WONEN: NIEUWE ANTWOORDEN OP ACTUELE VRAGEN?'**. In het verslagboek van de Staten-Generaal Woonzorg Brussel van 13 december 2012 verscheen ook een artikel van Luyten: **'WOONZORGCONCEPT: DESIGNED FOR ALL? TUSSEN DROOM EN WERKELIJKHEID: UITDAGINGEN VOOR WOONZORG IN BRUSSEL'**.

In 2013 verzamelde Luyten al zijn inmiddels vergaarde kennis over het onderwerp in zijn boek **'LOKAAL WOONBELEID. EEN PLAN VAN ACTIE'**.

ACTIEF OUDER WORDEN IN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN

Pieter Rondelez voerde in samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten een onderzoek uit naar **'ACTIEF OUDER WORDEN IN VLAAMSE STEDEN EN GEMEENTEN'**. Hij bekeek in een 25-tal gemeenten/steden in Vlaanderen hoe zij gestalte geven aan 'active ageing'. De focus lag op participatie, volgens de World Health Organization een van de pijlers van active ageing, naast gezondheid en veiligheid (fysieke, sociale en financiële veiligheid). We vroegen deze lokale besturen hoe zij ouderen activeren en ondersteunen bij levenslang leren, informele zorg en vrijwilligerswerk, actief burgerschap en deelname aan het verenigingsleven.

De resultaten van het onderzoek werden gepubliceerd en voorgesteld op een studievoormiddag op 22 november 2012, die werd bijgewoond door een 140-tal deelnemers.

KIEZEN OF DELEN?

Op 21 december 2012 wuifden we Gaby Jennes als directrice van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen uit met een academische zitting. Een 200-tal oud-collega's, medewerkers, en vooral ook oud-studenten waren erbij.

Hoofdgast Frank Vandenbroucke maakte in zijn lezing kanttekeningen bij de huidige toestand van de 'actieve welvaartstaat'. Op basis van een analyse van de armoederisicocijfers in België en Europa pleitte hij voor een sterkere ondersteuning van gezinnen met (jonge) kinderen.

Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, kwam persoonlijk het geschenk overhandigen dat de medewerkers van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen hadden voorbereid: het boek **'KIEZEN OF DELEN? PISTES VOOR GEZINSBELEID'**.

Dit boek bestaat uit een reeks van interviews met sleutelfiguren uit het welzijnswerk en het sociaal-wetenschappelijk onderzoek en is samengesteld door Bea Bossaerts.

In de interviews wordt nagedacht over hoe gezinnen in onze samenleving geconfronteerd worden met het beleid inzake relatievorming en echtscheiding, opvoedingsondersteuning, jeugdzorg, combinatie arbeid en gezin, en materiële ondersteuning van gezinnen.

Mevrouw Jennes kreeg het laatste woord op deze academische zitting: zij schetste de uitdagingen waar zowel de opleiding Gezinswetenschappen als het kenniscentrum voor staan.

2

Relaties, ouderschap en opvoedingsondersteuning

Het kenniscentrum vertrekt vanuit de visie dat duurzame, kwaliteitsvolle relaties belangrijk zijn voor mensen. We pleiten voor een goede ondersteuning en hulpverlening aan partners, ouders en kinderen.

RELATIES

RELATIEONDERSTEUNING

In opvolging van de Gezinsconferentie van 15 mei 2012 vroeg de Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen om een consultatieronde over relatieondersteuning te organiseren. In november 2012 werd van start gegaan met een inventaris van wat in Vlaanderen en Brussel voorhanden is aan vormingen en programma's die partnerrelaties ondersteunen. Kathleen Emmery stelde een rapport samen dat als basis diende om stakeholders in een rondetafelgesprek samen te brengen op 21 mei 2013. De beleidsvoorstellen en conclusies die hieruit naar voren kwamen, werden gebundeld in: **'RELATIES ONDERSTEUNEN IN VLAANDEREN. RONDE TAFEL RELATIEONDERSTEUNING IN VLAANDEREN'**.

Joris Dewispelaere schreef in 2013 een hoofdstuk over duurzame partnerrelaties **'LIEBEN LERNEN. ZUGÄNGE ZU DAUERHAFTEN PARTNERBEZIEHUNGEN AUS DER PERSPEKTIVE DER PSYCHOLOGIE'** in het boek 'Band der Liebe-, Bund der Ehe'.

Hans Van Crombrugge werd in 2013 geïnterviewd door Kerk&Leven over het onderwerp **'PARTNERS GAAN TE SNEL UIT ELKAAR'**.

SEKSUALITEIT

Op 16 en 23 november 2012 organiseerde het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen een bijscholing **'SEKSUALITEIT EN NIEUWE MEDIA: NIEUWE PROBLEMEN IN RELATIES EN OPVOEDING?'**, begeleid door Koen Baeten. Door de alomtegenwoordigheid van de media en draadloos internet in ons leven, zijn ook onze intieme relaties immers sterk veranderd. Baeten behandelt tijdens deze bijscholing vragen als: Kunnen we spreken van een 'pornificatie' van de samenleving? Wat zijn de aandachtspunten voor partners en ouders in de 21ste eeuw op dit vlak? Moeten we seksverslaving begrijpen als toenemend fenomeen van de teloorgang van het verlangen? 10 deelnemers waren aanwezig op deze bijscholing.

Baeten gaf in februari 2012 nog enkele andere voordrachten over relaties en seksualiteit, waaronder de lezing in Halle **'GEEF LIEFDE WEER EEN KANS'**, een lezing voor de Belgische School voor Psychoanalyse in Hëlécine over **'SEKSVERSLAVING ALS DOOD VAN ONS VERLANGEN'**, en een lezing in het Sint Jozef Instituut te Kontich over **'GENDERDYSFORIE BIJ MAN, VROUW EN KIND'**. In het najaar van 2013 gaf hij een lezing over **'SEKSUALITEIT EN ETHIEK'** op het Heilige Maagdcollege in Dendermonde.

Onderzoeker Koen Baeten schreef samen met Sonja Kauwenberghs en collega-onderzoeker bij het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen Patrick Meurs een boek in de serie Cahiers Seksuele Psychologie & Seksuologie. Het boek **'SEKSUEEL VERLANGEN EN KNOOPPUNTEN. BEGELEIDEN VAN SEKSUELE PROCESSEN IN DE CONTEXT VAN PARTNERRELATIE'** kwam uit in september 2013.

In 2013 kaartte Hans Van Crombrugge het probleem aan van de hedendaagse seksuele opvoeding in zijn artikel in Tijdschrift voor Geestelijk Leven: **"ARE WE HAVING SEX NOW OR WHAT?" DE TAAL VAN SEKSUELE OPVOEDING.'**

ouderschap

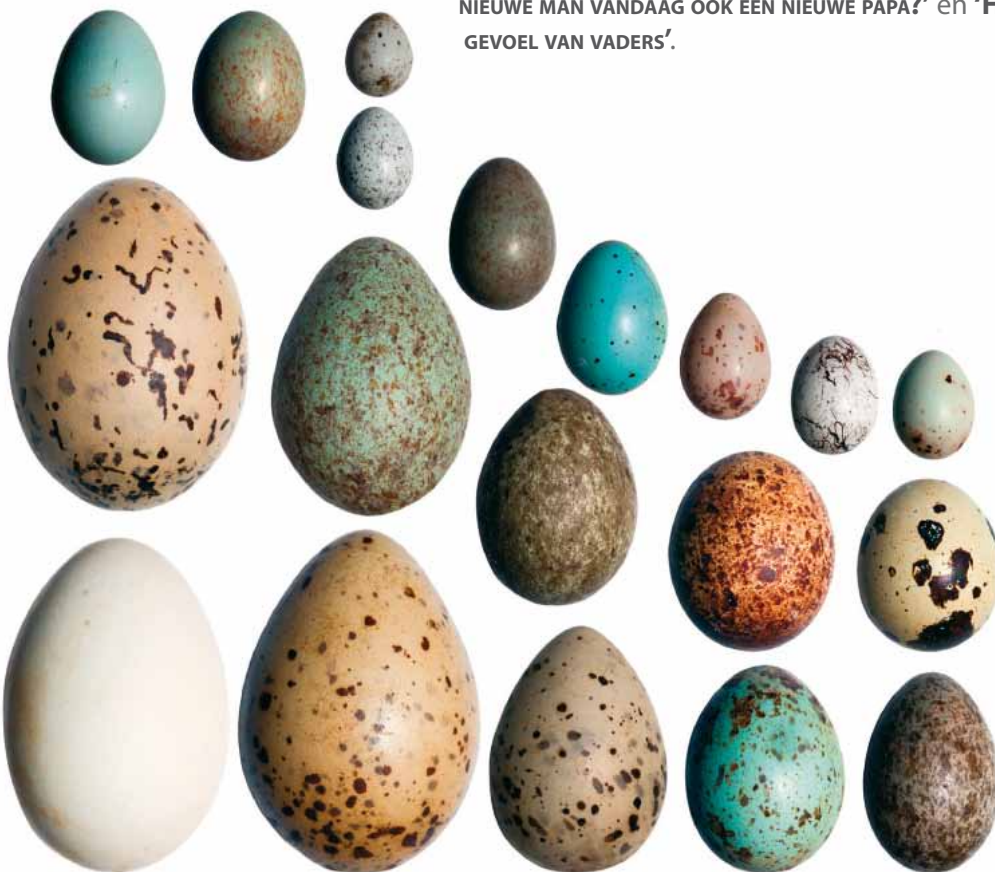
GEZINNEN IN SOORTEN

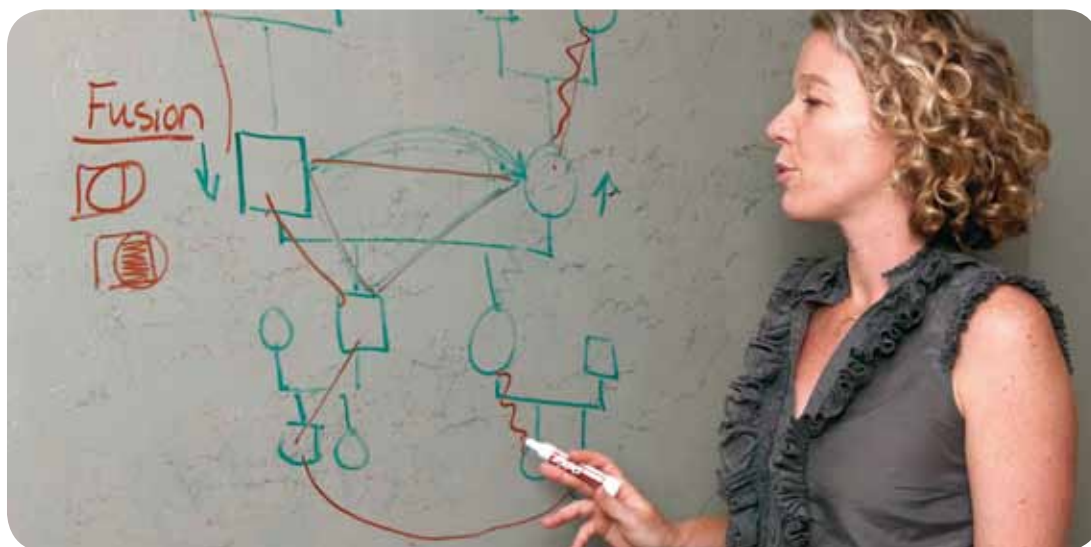
Hans Van Crombrugge werkte samen met Karla Van Leeuwen van de KU Leuven als redacteur aan **'GEZINNEN IN SOORTEN'**, een uitgave die in het voorjaar van 2012 van de persen rolde. Deze publicatie schetst de actuele stand van zaken inzake gezinsopvoeding, met bijdragen van verschillende deskundigen over vaders, opvoeding van meerdere kinderen of van meerlingen, kinderopvang, opvoeding in islamitische gezinnen, scheiding, adoptie, opvoeden na medisch begeleide bevruchting en lesbisch ouderschap. Het boek is geschikt om gebruikt te worden in universitaire en hogeschoolopleidingen en in het hoger beroepsonderwijs.

Kristien Nys verzorgde hierin een hoofdstuk over **'HET OPVOEDEN VAN EEN MEERLING'**. De twee hoofdstukken waaraan Van Crombrugge zelf meeschreef behandelden de thema's **'VADERS'** (in samenwerking met Van Leeuwen en Kim Bastaits) en **'OPVOEDEN IN ALLOCHTONE ISLAMITISCHE GEZINNEN'**, dat hij samen met een andere onderzoeker van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, Patrick Meurs, schreef.

Van Crombrugge maakt deel uit van de doctoraatscommissie van Kim Bastaits (met als promotor Dimitri Mortelmans van UA) die een doctoraat maakt over ouderschap van gescheiden vaders.

Over het thema 'Vaders' gaf Van Crombrugge ook in 2013 nog enkele interviews met diverse tijdschriften, over onderwerpen zoals: **'Is DE NIEUWE MAN VANDAAG OOK EEN NIEUWE PAPA?'** en **'HET SCHULDGEVOEL VAN VADERS'**.

Claire Wiewauters verzorgde voor het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen de bijscholing **'VOOR ALTIJD FAMILIE! EEN CONTEXTUELE KIJK OP GEZINSRELATIES'**, die doorging op 10 en 17 februari en 2 en 9 maart 2012. Het contextueel denken legt de nadruk op relaties en verbondenheid, op de onverbreekbare band tussen ouders en kinderen, broers en zussen. Doorheen de verschillende levensfasen zijn mensen op zoek naar 'een rechtvaardige balans tussen geven en ontvangen'. In deze tijd van individualisering spreekt dit veel mensen aan. Deze bijscholing beoogt een kennismaking met het contextuele denken van Ivan Boszormenyi Nagy en reikt methoden aan om dit toe te passen bij de begeleiding van gezinnen. Aan deze bijscholing namen 13 personen deel.

STRESS EN OUDERSCHAP

Samen met studenten uit het tweede jaar Gezinswetenschappen ging Koen Ponnet na in welke mate vaders en moeders verschillen wat betreft financiële of psychologische stress en of ze een verschillende visie hebben op het gezinsfunctioneren. Dit resulteerde in twee artikels, die hij samen met collega's van Universiteit Antwerpen in 2013 publiceerde in internationale tijdschriften: **FAMILY PROCESS** en **PERSONAL RELATIONSHIPS**. Op Vlaams niveau verscheen in februari 2013 in De Gids **'DE FINANCIËLE STRESS VAN MOEDERS EN VADERS BEÏNVLOEDT HET HELE GEZINSLEVEN'** en daarna in Relaties en Nieuwe Gezinnen het artikel **'DE IMPACT VAN OPVOEDINGSSTRESS, DEPRESSIEVE GEVOELENS EN HUWELIJKSTEVREDENHEID OP DE OPVOEDING VAN GEHUWDE MOEDERS EN VADERS'**.

OPVOEDINGSONDERSTEUNING

KWETSBARE GEZINNEN

Sinds november 2011 werkte Kristien Nys aan het door de Vlaamse Gemeenschap toegekende onderzoek over het project Thuiscompagnie. Ze leverde het eindrapport begin december 2012 af: **'EVALUATIE VAN DE AANPAK VAN 'THUISCOMPAGNIE' BIJ GEZINNEN IN ARMOEDE MET MINDERJARIGE KINDEREN.'** Thuiscompagnie wil d.m.v. versterkend en verbindend werken de levenskwaliteit van gezinnen met minderjarige kinderen verhogen. Gezinsverzorgenden nemen samen met het gezin taken op. Door hun nabijheid willen ze vertrouwen stapsgewijs opbouwen en een brug naar de samenleving maken.

Een intern seminarie over de eerste resultaten van het onderzoek vond plaats op 5 juni, er namen 20 personen aan deel. Aan de stuurgroep werd deelgenomen door de onderzoekster Kristien Nys zelf en door Gaby Jennes. Deze stuurgroep kwam viermaal samen. Het onderzoek werd aan de pers voorgesteld op 8 oktober 2013 in het Provinciehuis in Limburg. Dit resulteerde in een artikel in Limburg actueel, een artikel in het Nieuwsblad en een item in het regionaal nieuws van Radio 2 Limburg. Expoo, de Vereniging van Diensten voor Gezinszorg en Jonggeleerd namen het onderzoek op in hun nieuwsberichten.

Op het zesde Vlaams congres Opvoedingsondersteuning in Brussel op 10 december 2013 gaf Nys samen met projectcoördinator van Thuiscompagnie Mieja Engelen een lezing over **'DE AANPAK EN BETEKENIS VAN THUISCOMPAGNIE: EEN KRACHTGERICHTE (PRAKTISCHE) ONDERSTEUNING BIJ MAATSCHAPPELIJK KWETSBARE GEZINNEN'.**

Nys was daarnaast ook lid van de werkgroep **'OPVOEDINGS- EN RELATIEONDERSTEUNING'** ter voorbereiding van de Gezinsconferentie van 15 mei 2012, lid van de stuurgroep **'OPVOEDINGSONDERSTEUNING GEZINSBOND'**, lid van de stuurgroep **'OUDERINTERVISIE'** van het Provinciaal Steunpunt Opvoedingsondersteuning Limburg, én lid van het **'LOKAAL OVERLEG OPVOEDINGSONDERSTEUNING'** van Brussel.

Verder schreef Nys voor Expoo de methodiek **'ERVARINGSGERICHT OPVOEDINGSONDERSTEUNEND GROEPSWERK'** uit. In ervaringsgericht groepswork komen (groot)ouders, eventueel samen met kinderen, onder begeleiding van een groepswerker samen. 'Opvoeden' vormt de insteek van het groepswork. Kristien Nys begeleidde het proces en verwerkte de reflecties van vijf meetings met stakeholders om tot een praktijkbeschrijving te komen.

Ze nam tenslotte samen met collega Patrick Meurs deel aan de voorbereidende vergaderingen voor de SBO-projectaanvraag **'ONDERZOEK NAAR DE ONTWIKKELING EN OPVOEDING VAN JONGE KINDEREN UIT KWETSBAAR GEZINNEN'** met volgende onderzoekspartners: het Onderzoeksinstituut voor Arbeid en Samenleving, de onderzoekseenheid Gezins- en Orthopedagogiek, de onderzoekseenheid Schoolpsychologie en Ontwikkelingspsychologie van Kind en Adolescent, en de onderzoekseenheid Educatie, Cultuur en Samenleving, allemaal van de KULeuven, en daarnaast nog het Departement Klinische en Levenslooppсихologie van de VUB.

Op 27 januari en 3 februari 2012 organiseerde het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen de bijscholing **'RISICOSITUATIES VOOR KINDEREN BIJ ECHTSCHIEDING'**. Deze bijscholing werd gegeven door Patrick Meurs en Annik Lampo. 15 deelnemers waren aanwezig. In 2013 werd een hierop aansluitende bijscholing georganiseerd: **'HECHTING: KANSEN EN RISICO'S**

IN DE ONTWIKKELING VAN KINDEREN IN NIEUWE GEZINSVORMEN NA ECHTSCHIEDING', begeleid door Meurs. Hij liet tijdens deze bijscholing zien hoe gehechtheid en loyaliteit een belangrijke rol spelen in nieuwe gezinssituaties. Tijdens crisismomenten in het gezin en bij de overgang naar nieuw samengestelde gezinnen is het verband tussen gehechtheid en loyaliteit erg belangrijk. Meurs behandelde tijdens deze bijscholing ook mogelijkheden voor preventie en begeleiding. Er namen 28 geïnteresseerden deel aan de bijscholing.

Meurs schreef daarnaast in 2013 een hoofdstuk in het boek 'Gezinspedagogiek en opvoedingsondersteuning' over **'AANKNOPINGSPUNTEN, DRAAGVLAKKEN EN ONTMOETINGSRUIMTEN VOOR ALLOCHTONE OUDERS EN JONGE KINDEREN IN DE OPVOEDINGSONDERSTEUNING'**. Hij mocht over hetzelfde thema een lezing geven op de Sandler Conference on Psychoanalytic Research op 16 maart 2013. Hij besprak hier het programma **'FIRST STEPS: A CULTURE SENSITIVE PROGRAMME OF DEVELOPMENTAL GUIDANCE FOR IMMIGRANT FAMILIES WITH INFANTS'**.

GEVOELENS BIJ KINDEREN EN JONGEREN

In 2012 doorkruiste onderzoekster Claire Wiewauters het Vlaamse land met een referaat over gevoelens bij kinderen en jongeren. Deze voordrachtenreeks was een onderdeel van het project **'GEVAARLIJK JONG'** van het Kinderrechtencommissariaat en de Gezinsbond. Ze was in het voorjaar van 2012 te gast in Schoten, Wijnegem, Wuustwezel, Kortenberg, Merchtem, Zwijndrecht, Brasschaat, Avelgem, Wilrijk en Merelbeke met haar lezing **'MAG IK TRIEST ZIJN'**. De voordrachten waren telkens een succes en trokken zeer veel toehoorders aan.

Tijdens de Week van de Opvoeding, op 22 mei 2012, verzorgde Wiewauters een lunchlezing in het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen over **'OPVOEDEN EN OMGAAN MET MOEILIJKE GEVOELENS'**.

Claire Wiewauters leverde een bijdrage aan twee vormingspakketten van de Gezinsbond over omgaan met emoties en gevoelens bij kinderen en jongeren. Ze maakte een tekst gericht naar de leeftijdspanne van kinderen van 3-10 jaar en een tweede gericht naar jongeren van 10 tot 16 jaar.

Zaterdag 16 november 2013 werd het materiaal voorgesteld aan de gespreksleiders van de Gezinsbond.

3

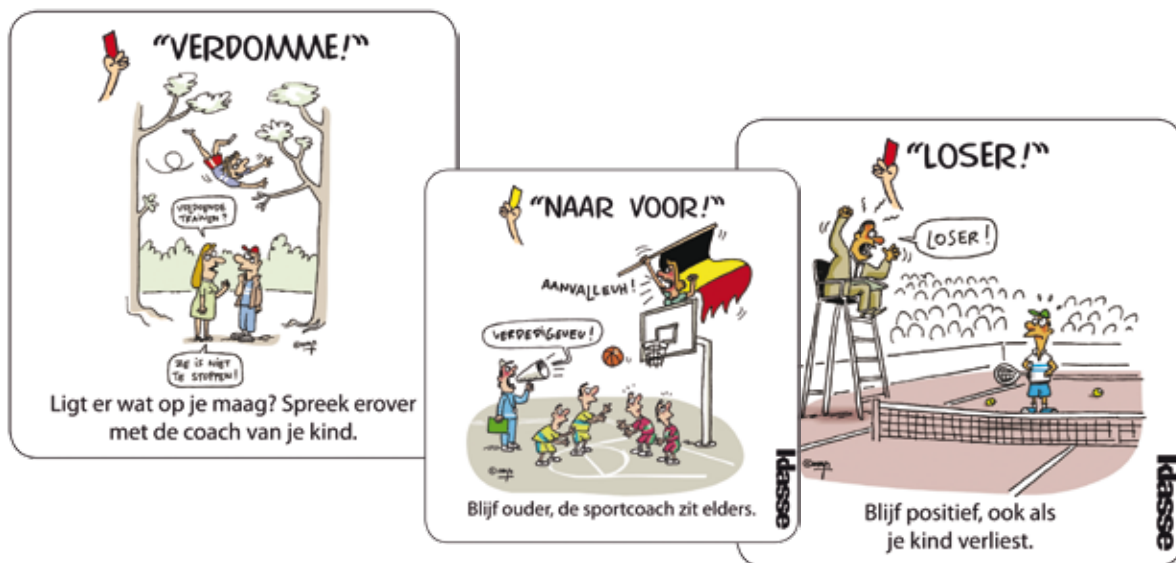
Jeugdsport, voetbalvaders en opvoeding

Van september 2011 tot december 2013 liep in het kenniscentrum een project over opvoedingsondersteuning van ouders in jeugdsportclubs. Het onderzoek bouwt voort op vaststellingen van onderzoek in 2008 naar de beleving van jeugdspelers en hun eigen ouders.

Het PWO-project (praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek): **'OUDERS EN JEUGDSPORT: GEEN KINDERSPEL. OPVOEDINGSONDERSTEUNING VAN OUDERS IN JEUGDSPOORTCLUBS'** liep onder leiding van Hans Van Crombrugge, Joris Lambrechts voerde het onderzoek uit.

In onderzoek uit 2008 stelde Hans Van Crombrugge een verschil in beleving van jeugdspelers en hun eigen ouders vast. De jeugdspelers ergeren zich aan het roepen van hun eigen vaders. Jeugdspelers, vooral uit het nationale niveau, ervaren een druk van hun vader om een professionele voetbalcarrière uit te bouwen en krijgen weinig positieve ondersteuning. De voetbalouders lijken zich niet bewust van hun gedrag.

Vanuit de praktijk van jeugdsport wordt gewezen op de noodzaak van ouderbegeleiding die zeker in het geval van teamsporten beperkt is. In de wereld van opvoedingsondersteuning wordt de nood erkend om vaders die moeilijk te bereiken zijn door traditionele werkvormen, ondersteuning te bieden op plaatsen waar ze actief betrokken zijn bij de opvoeding. Jeugdsport is zo'n plaats. Ten derde is het ook zo dat wetenschappelijke bevindingen inzake de bepalende aspecten van opvoedend gedrag voor het welbevinden en presteren van kinderen nog onvoldoende vertaald worden naar werkbare programma's om ouders te ondersteunen.

Het PWO-project startte met het verzamelen van literatuur en een verkenning bij een veertigtal voetbalclubs naar problemen i.v.m. de betrokkenheid van ouders. Ook werd een studiebezoek gebracht in Nederland bij de KNVB, prof.em Buisman (sportpedagogiek Utrecht) en prof.em. Van Rossum (sportpsychologie U Amsterdam).

Op basis van de literatuurstudie werden verschillende interventies uitgewerkt: een infosessie waarmee ouders worden geïnformeerd over het belang van positief opvoeden, een workshop waarin ouders hun eigen stijl van begeleiden ontdekken in positief ondersteunen en promptingmateriaal die het belang van positief ondersteunen zichtbaar maakt. Met vragenlijsten voor spelers, ouders en trainers werd het effect van deze interventies nagegaan.

In totaal werden 30 teams uit 15 voetbalclubs en 471 ouders en spelers betrokken bij het onderzoek.

De resultaten werden voorgesteld op een persvoorstelling op 12 september 2013 en voor het brede publiek op 20 september 2013 met de studienamiddag **'OPVOEDINGSONDERSTEUNING VAN OUDERS IN JEUGDSPOORTCLUBS. INFOSESSIE EN WORKSHOP. OUDERS & CLUBS: 1 DOEL?!'**. Hierin werd het vormingspakket **'OUDERS & CLUBS: 1 DOEL?! OUDERBETROKKENHEID STIMULEREN IN JEUGDSPOORT'** voorgesteld dat de onderzoekers ontwikkelden voor ouders en jeugdclubs om in de praktijk mee aan de slag te gaan. Op WWW.SPORTOUDER.BE wordt alle informatie gebundeld.

Een intern seminarie over dit onderzoek werd georganiseerd op 13 februari 2013. Er waren 12 geïnteresseerden aanwezig.

Een stuurgroep, die samenkwam op 4 oktober 2012 en 13 juni 2013, volgde het onderzoek op.

Gedurende het ganse project werden gesprekken gevoerd met doelgroepen uit het werkveld: Provinciaal comité Brabant, Respect united, de KBVB, de Voetbalfederatie Vlaanderen, de Gezinsbond, EXPOO, Sportfederatie Vlaanderen, de Koninklijke Vlaamse Voetbalbond en de Gezinsportfederatie.

Het project kwam uitgebreid in de pers: in de Gazet van Antwerpen (8/10/12), De Bond (12/07/13), Kerk & Leven (21/08/13), De Standaard (13/09/13), Het Nieuwsblad (13/09/13), Het Laatste Nieuws (13/09/13), Het Belang van Limburg (14/09/13) en Le Soir (14/09/13). Ook het Journaal van Eén (14/09/13), RTL (14/09/13), VTM (21/09/13), Studio Brussel (23/09/13) en Radio 1 (10/12/12) hebben aandacht gegeven aan het project. Op 8 december 2012 werd Hans Van Crombrugge uitgenodigd als co-presentator in het programma 'Peeters en partners' n.a.v. geweld op en rond de voetbalvelden. In het KVV-Trainingsmagazine van juni 2012 werden Van Crombrugge en Lambrechts samen geïnterviewd over **'COMPETITIE ALS MOTIVATOR – OOK BIJ RECREATIEVE JEUGDSPOORT'**. In het Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding (2013) schreven de onderzoekers samen met de partners een artikel **'OPVOEDING IN EN DOOR SPORT'**.

Bijkomend worden bijscholingen georganiseerd voor trainers en jeugdcoördinatoren om te werken aan ouderbetrokkenheid in de sportclub.

4

Gezin en school, opvoeding en onderwijs

De relatie tussen gezin en school is een vast thema in de opleiding Gezinswetenschappen. Het kenniscentrum ondersteunt dat met diverse publicaties en evenementen.

GEZIN EN SCHOOL

Op 16 mei 2012 organiseerden we in samenwerking met de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) een studiedag **'GEZIN EN SCHOOL: SAMEN OPVOEDEN IN VERSCHIL...'**. Op deze studiedag bespraken deskundigen de uiteenlopende manieren waarop school en gezin opvoeden vormgeven. De deelnemers discussieerden in de workshops mee over de vraag hoe we best de relatie tussen beide uittekenen.

160 personen namen deel aan de studiedag. Onderzoeker en hoofdlector Hans Van Crombrugge leidde een werkwinkel en nam deel aan het afsluitend panelgesprek.

Op de website van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen staat een uitgebreid verslag van het debat, opgetekend door Pieter Rondelez en Kathleen Emmery, en een link naar de presentaties en de workshops. Het verslag van de studiedag verscheen tevens in **DE BOND** van 25 mei 2012.

Als voorbereiding op deze conferentie publiceerde de Vlaamse Onderwijsraad in 2011 het boek 'Gezin en School: samen opvoeden in verschil', waarin ook Van Crombrugge een bijdrage leverde.

Onderzoeker Patrick Meurs gaf een lezing over een gelijkaardig thema op het Congres over socio-emotionele leerlingbegeleiding in het basisonderwijs, in Antwerpen op 17 september 2013. Zijn lezing belichtte meer specifiek de relatie tussen het allochtone gezin en school en ging over **'MOEILIJKE BOODSCHAPPEN GEVEN AAN ALLOCHTONE OUDERS'**.

In 2013 werkten twee van onze onderzoekers mee aan het boek 'Dialogschool in actie. Mag ik er zijn voor u?', waarin twaalf personen vanuit hun verschillende perspectieven aan het woord komen. Naïma Lafrarchi schreef samen met Hamid Riffi en KUL-collega Joke Lambelin het hoofdstuk **'HET PERSPECTIEF VAN EEN MOSLIMLEERKRACHT'**. Hans Van Crombrugge schreef dan weer over **'HET PERSPECTIEF VAN EEN PEDAGOOG'**. Hans Van Crombrugge gaf op 21 november 2013 een lezing en workshop over de dialoogschool voor het VVKBaO.

ALTERNATIEVE ONDERWIJSVORMEN

In samenwerking met de Sterrencirkels vzw, Koepel voor Kinderwijze Vorming, en emAne organiseerde het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen op 14 en 15 april 2012 de conferentie **'VLINDERWIJZE VORMING'**.

Doel van deze tweedaagse was om Vlaamse onderwijsmensen en iedereen die met opvoeding bezig is, kennis te laten maken met creatieve onderwijsvormen. Onderwerpen van debat waren onder meer de functie van opvoeding in de maatschappij en de vraag hoe in het reguliere onderwijs meer plaats kan komen voor creatieve en kunstzinnige vorming.

Hans Van Crombrugge gaf een lezing getiteld: **'L'ESPRIT DE L'ENFANCE, DE WORTELS VAN PEDAGOGIA 3000'**.

Op de eerste dag namen 95 personen deel. Een dertigtal daarvan kwam uit het buitenland, met delegaties vanuit Guatemala, Venezuela, Brazilië, Hongarije, Roemenië, Italië en Nederland. 45 mensen waren aanwezig in de workshops van de tweede dag.

Op 8 februari 2013 werkte het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen opnieuw mee aan een initiatief van vzw Kinderwijze Vorming. De studiedag **'VAN FLUISTERKIND TOT SPIEGELKIND'** bracht een zestigtal personen uit onderwijs en beleid samen om meer te weten te komen over het project van kindervijze scholen, over kindertolken en opgroeien in verbondenheid.

ONDERWIJS, PEDAGOGIE EN ZINGEVING

Van Crombrugge heeft in 2012 verder ook heel wat gewerkt rond het thema 'Identiteit en onderwijs'. Zo nam hij tweemaal deel aan een werkvergadering bij het Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen (VVKHO). Hij gaf verder een driedelig gastcollege over 'Identiteit en onderwijs in historisch perspectief': op 10 november ging het over **'DE HOVRE EN DECOENE EN DE KATHOLIEKE PEDAGOGIEK'**, op 17 november over **'HERBART EN DE AUTONOME PEDAGOGIEK'** en op 1 december over **'LANGEVELD EN DE HERMENEUTISCHE PEDAGOGIEK'** voor de opleiding Hoger Opvoedkundige Studiën.

In werkgroepen van het VVKHO gaf hij voordrachten over **'DE OPVOEDINGSBELOFTE VAN DE LEERKRACHT'**, **'SPIRITUEEL PEDAGOGISCH LEIDERSCHAP'**, **'CONTEMPLATIE IN ONDERWIJS'**.

Naar aanleiding van de tiende verjaardag van de resolutie van het Vlaams Parlement over **'FILOSOFIE EN VORMEND ONDERWIJS'** hield Van Crombrugge hierover een lezing op 1 juni 2012 voor de werkgroep 'Filosofie en filosoferen in onderwijs'. Hij gaf tevens een interview over **'VORMING'** in het decembernummer van het tijdschrift 'Schoolbestuur' van de Nederlandse Onderwijsraad.

In 2013 schreef hij artikelen over verschillende onderwerpen binnen deze thematiek. Het internationale tijdschrift 'Studies in Spirituality' publiceerde zijn artikel over **'THE VOCATION/CALLING OF THE TEACHER. AN EXPLORATION IN THE CHRISTIAN TRADITION CONCERNING THE SPIRITUALITY OF THE TEACHER AS A 'CONTEMPLATIVE PRACTITIONER''**. Hij mocht tevens een hoofdstuk schrijven in het boek 'Onderwijs en zingeving', getiteld: **'ZINGEVING, ONDERWIJS EN SCHOOLCULTUUR'**; en in het boek 'Het verhaal doorgeven. Narrativiteit in salesiaans perspectief' verscheen ook een hoofdstuk van zijn hand: **'IMAGINE ... EDUCATION. OVER NUT EN ZIN VAN HET WERKEN MET VERHALEN IN EEN PEDAGOGISCHE OPLEIDING'**.

Op het gelijknamig tweedaags congres van de Vereniging tot Bevordering van de studie der Pedagogiek op 30 september 2013 gaf Hans Van Crombrugge een key note over **'DE PEDAGOOG IN DE SPOTLIGHTS'**.

Tot slotschreef hij in 2012 een artikel voor 'Impuls, Tijdschrift voor Onderwijsbegeleiding' over **'PEDAGOGISCHE CONSEQUENTIES VAN DE JURIDISERING VAN ONDERWIJS'**.

Gids voor Gezinnen

5

Informatie voor gezinnen

www.gidsvoorgezinnen.be

In de **GIDS VOOR GEZINNEN** bundelen we de vele maatregelen die voor ondersteuning van gezinnen bestaan. De website www.gidsvoorgezinnen.be maakt gezinnen wegwijs in de hulp- en dienstverlening inzake relaties, huwen of samenwonen, kinderen en opvoeding, relatieproblemen en scheiding, werken, geld, wonen, onderwijs, vrije tijd en gezondheid en zorg. Daarbij hebben we oog voor verschillende gezinstypes en leefvormen: eenoudergezinnen, alleenstaanden, nieuw samengestelde gezinnen, holebi's, allochtone gezinnen, ...

Ook inhoudelijk zetten we de bezoeker op weg. Daarbij maken we een duidelijke keuze om preventieve maatregelen uitgebreid aan bod te laten komen.

In april 2012 verscheen een artikel in **STEPS MAGAZINE** waar verwezen wordt naar de website.

Het aantal unieke bezoekers van de website schommelt tussen de 12.500 en 19.000 per maand. De Gids voor Gezinnen wordt opgevolgd door Kathleen Emmery.

6

Genetische diagnostiek en ethiek

Gezinnen krijgen steeds meer toegang tot genetische informatie. Dit plaatst hulpverleners en gezinnen voor nieuwe ethische en psychosociale vragen. Van november 2011 tot december 2013 liep in het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen een project over de toenemende mogelijkheden inzake prenatale screening en diagnostiek.

Het PWO-project **'PRENATALE SCREENING EN DIAGNOSTIEK, EEN MORELE IMPERATIEF? EEN GEZINSWETENSCHAPPELIJK KADER VOOR HET OMGAAN MET ETHISCHE PROBLEMEN BIJ DE TOENEMEN TECHNOLOGISCHE MOGELIJKHEDEN VAN PRENATALE DIAGNOSE'** liep van november 2011 t.e.m. december 2013. Het project liep onder leiding van Adelheid Rigo, docente in de opleidingen Gezinswetenschappen en Psychosociale Gerontologie van Odisee en onderzoekster en bij het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. Szilvia Hübel voerde het onderzoek uit.

Het project vertrekt vanuit de vaststelling dat de mogelijkheden in prenatale screening en diagnostiek de laatste jaren enorm zijn toegenomen. Hoe kunnen gezinnen de ethische en psychische gevolgen van deze toepassingen afwegen om tot een 'goede' beslissing te komen voor alle gezinsleden? Welke waarden en houdingen hebben gezinnen tegenover prenatale screening en diagnostiek?

Welke houding nemen de betrokken hulpverleners aan om gezinnen de nieuwe informatie over te brengen en hen te ondersteunen in hun reproductieve beslissingen?

Szilvia Hübel bevroeg 11 vroedvrouwen, 16 huisartsen en 14 gynaecologen over de praktijk van prenatale counseling, de manier van informatie verstrekken, de haalbaarheid en wenselijkheid van niet-directieve counseling, hun waarden en normen en hun visie op de toekomstige ontwikkelingen.

Deze bevindingen werden aangevuld met de ervaringen van gezinnen via een online enquête waaraan 251 personen deelnamen.

Szilvia Hübel gaf op 27 maart 2012 een intern seminarie waar ze de visies over prenatale screening en diagnostiek en de vragen die daarover worden opgeworpen, zoals ze die had teruggevonden in de literatuur, voorstelde voor 16 aanwezigen.

Het onderzoek werd opgevolgd door een stuurgroep die samenkwam op 24/01/2012, 25/10/2012 en 3/10/2013.

Dit onderwerp kreeg ook heel wat internationale aandacht. Zo publiceerde Rigo in het tijdschrift 'Human Reproduction' een artikel over de vraag **'WHAT CAN THE INTAKE OF PARENTS ASKING FOR PGD/HLA LEARN US ABOUT THE ANTICIPATED DEGREE OF INSTRUMENTALIZATION OF THE FUTURE SAVIOUR BABY?'**.

Op de Annual Meeting of the European Society of Human Reproduction in Istanbul, van 1 tot 4 juli 2012, gaf ze een presentatie over **'THE INTAKE DISCUSSIONS WITH PARENTS WHO INTEND TO HAVE A "SAVIOUR BABY"'**.

Samen met HIG-collega Hans Van Crombrugge, gezinswetenschapper Bart Moens en Johan Stuy van de VUB mocht Rigo in september 2013 spreken in Bochum, op de jaarlijkse EACME (European Association of Centres of Medical Ethics) conferentie. In 2013 had die als thema 'Personalized Medicine: Medicine for the person? Ethical challenges for medical research and Practice' en hun lezing ging over **'PREIMPLANTATION GENETIC DIAGNOSIS WITH HLA-TYPING: BALANCING THE HEALING OF A SICK SIBLING AND THE WELL-BEING AND AUTONOMY OF THE SAVIOURBABY/DONOR CHILD'**.

Rigo's mede-onderzoekster Szilvia Hübel nam dan weer deel aan het World Congress for Bioethics, eind juni 2012 in Rotterdam, met een presentatie over **'THE DIVERSIFICATION OF MATERNAL RESPONSIBILITIES AND THE BURDENING OF THE MATERNAL EXPERIENCE WITH THE EVER WIDENING ARRAY OF PRE-NATAL DIAGNOSTIC TECHNIQUES'**.

7

Diversiteit in de samenleving en verscheidenheid in levensbeschouwing

Zowel in de opleiding Gezinswetenschappen als in het kenniscentrum wordt de multiculturele samenleving die het Westen is geworden als een verrijkende uitdaging gezien. Dat weerspiegelt zich in onze studiedagen, bijscholing en onderzoek.

OPVOEDEN MET DE KORAN

In het voorjaar van 2012 gaf Van Crombrugge enkele lezingen over het onderwerp **'OPVOEDEN MET DE KORAN'**. Dit mondde uit in een samenwerking met Koen Baeten en psycholoog Redouane Ben Driss over vaders, zonen en islam. Op 5 december 2012 werd hierover een seminarie georganiseerd: **'VADERS, ZONEN EN ISLAM: MIGREREN TUSSEN OEDIPUS EN ABRAHAM'**. Ben Driss bracht een uiteenzetting waarin hij stelt dat het heersende en westerse oedipale model niet constructief is. Hij pleit voor een meer cultuursensitieve benadering van de vader-zoonrelatie en vindt inspiratie in de islamitische Abraham-mythe voor een model van verantwoordelijk engagement. Koen Baeten repliceerde vanuit zijn psycho-analytische praktijk en Hans Van Crombrugge op basis van zijn onderzoek naar pedagogisch denken en handelen vanuit islamitische tradities. 67 geïnteresseerden woonden het seminarie bij. De bijdragen en het verslag van het debat werden gebundeld in een mooie publicatie **'VADERS, ZONEN EN ISLAM: MIGREREN TUSSEN OEDIPUS EN ABRAHAM'**, die bij de jaarwisseling 2012-2013 naar alle contacten van het kenniscentrum gestuurd werd. De publicatie is via de website www.hig.be beschikbaar.

In het tijdschrift van de Interdiocesane Dienst voor Gezinspastoraal 'Rondom Gezin' mochten Van Crombrugge en Patrick Meurs ook nog een bijdrage leveren over deze thematiek: **'NAAR EEN GEZINSPEDAGOGIEK VOOR EN DOOR MOSLIMS IN DE MIGRATIE?'**, en in **DE BOND** van 23 november 2012 verscheen een uitgebreid interview met psycholoog Redouane Ben Driss over de culturele bepaaldheid van het vaderschap.

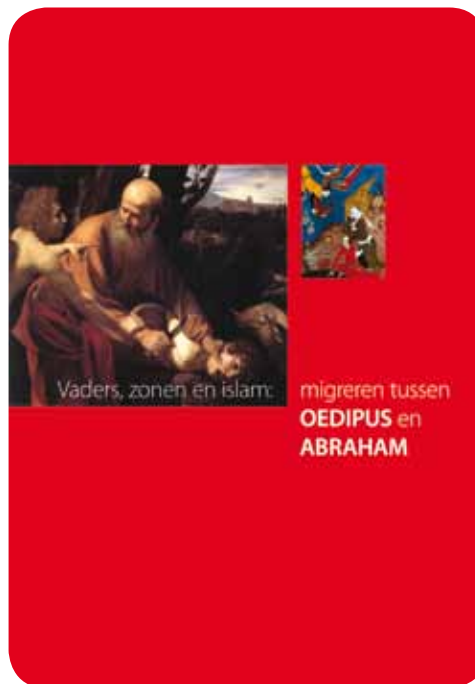

De driedaagse bijscholing **'ISLAMITISCHE VISIES OP RELATIES EN OPVOEDING'** werd georganiseerd op 3 maart, 27 maart en 20 april 2012 en op 8, 15 en 22 maart 2013. Deze bijscholing wil de kennis vergroten over de wijze waarop gezinnen met een islamitische achtergrond vormgeven aan man-vrouwverhoudingen, ouder-kindrelaties en opvoeding. Doel is het wederzijds begrip te verhogen en te leren hoe we de drempel kunnen verlagen naar een passender hulpverlening voor alle gezinnen. Deze bijscholing werd voor de 10de maal georganiseerd in 2012. Ze kent altijd een groot succes. In 2012 noteerden we 65 deelnemers en in 2013 zelfs 71.

Het succes is vooral te danken aan de actualiteit van het thema en door de keur van sprekers:

- Abied Alsulaiman, doctor in de Oosterse Talen en Culturen, docent Arabisch aan de KULeuven, campus Antwerpen;
- Abdulwahid van Bommel, docent geestelijke verzorging voor moslims en schrijver;
- Khadija Aznag, islamologe, licentiate Oosterse Filologie en Geschiedenis, Dienst Diversiteit en Gelijke Kansen van de provincie Vlaams-Brabant;
- Hanan Ben Abdeslam, vroedvrouw en medewerker Expertisecentrum Kraamzorg Volle Maan (Brussel);
- Saliha Berhili, bachelor in Gezinswetenschappen, als vrijwilligster actief in diverse projecten voor gezinsondersteuning in Antwerpen;
- Hans Van Crombrugge, dr. in de pedagogiek en hoofdlector in de opleiding Gezinswetenschappen;
- Mohamed Chatouani, leerkracht islamitische godsdienst;
- Jamal El Boujddaini, bachelor in de Gezinswetenschappen en actief bij Taimoem, (De Touter vzw);
- Redouane Ben Driss, psycholoog-psychotherapeut bij het Steunpunt Cultuursensitieve Zorg van het CGG te Brussel.

Saliha Berhili leidde in de bijscholing een workshop over buitenhuwelijkse geboorten in allochtone relaties, het thema van haar eindproef in de opleiding Gezinswetenschappen.

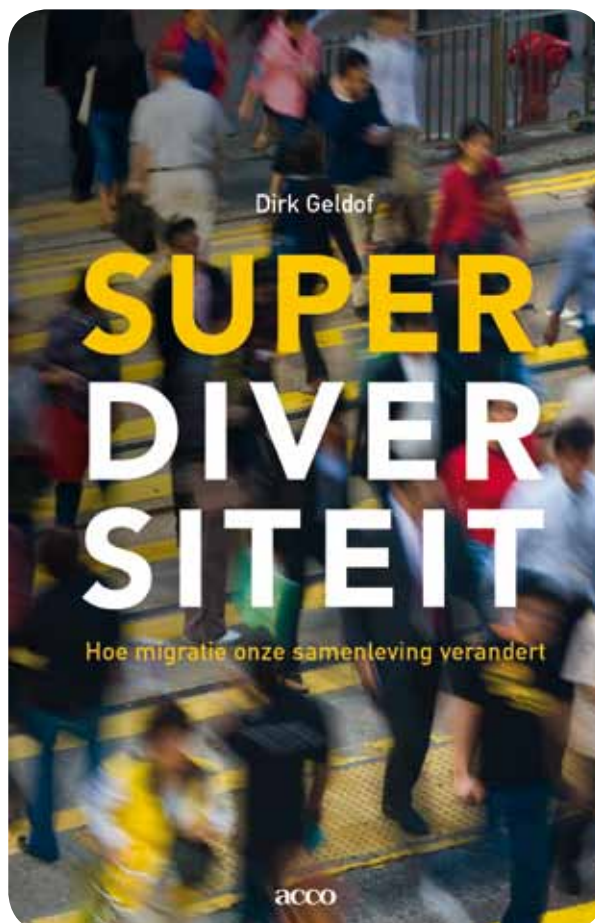

DIVERSITEIT

Hans Van Crombrugge gaf op 21 april 2012 in Gent een gastcollege voor DHOS, Katholiek Hoger Instituut voor Opvoedkunde, over **'OMGAAN MET VERSCHIEDENHEID, DEEL 1: LEVENSBESCHOUWING'**.

Dirk Geldof was in 2012 reeds bezig met de voorbereidingen van een nieuw boek over diversiteit. Dit thema was dus ook de rode draad voor zijn werk in 2012. Tijdens de Internationale Week in februari gaf hij op de Haagse Hogeschool Sociaal Werk een lezing over **'STEDEN VERKLEUREN SNELLER DAN SOCIAAL WERK'**. Hij gaf een gastcollege **'UITDAGINGEN VOOR SOCIAAL WERK IN DE VERKLEURENDE WELVAARTSSTAAT EN -STAD'** aan de Hogeschool Rotterdam, Instituut Sociale Opleidingen tijdens de Internationale week op 26 april 2012. Daarnaast schreef hij in de juli-editie van Alert een artikel over **'GEZINNEN OVER GRENZEN. EEN UITDAGING VOOR HET GEZINSBELEID'**.

In september 2013 kwam Geldofs boek **'SUPERDIVERSITEIT : HOE MIGRATIE ONZE SAMENLEVING VERANDERT'** uit bij uitgeverij Acco. Het kenniscentrum organiseerde hierover het colloquium **'SUPERDIVERSITEIT: WELKE UITDAGINGEN VOOR GEZINNEN EN VOOR DE SAMENLEVING?'** op 17 oktober. We zochten hier antwoorden op vragen rond de impact van superdiversiteit op gezinsrelaties en -beleid. In onze superdiverse samenleving leven immers steeds meer gezinnen over de grenzen heen. Ze worden wereldfamilies: contacten met familieleden en vrienden in andere landen hebben impact op relaties met huis- en stadsgenoten. Wat betekent die superdiversiteit voor gezinsrelaties? Hoe moet het gezinsbeleid hierop inspelen? Welke uitdagingen zien we voor het integratiebeleid, voor lokale besturen, voor sociaal werk? Hoe ontwikkelen we een nieuwe kijk op de groeiende diversiteit in de diversiteit? En hoe kunnen we het potentieel ervan beter tot zijn recht laten komen en de valkuilen vermijden? Dirk Geldof gaf hier tijdens zijn presentatie meer uitleg over en werd gesteund door socioloog Maurice Crul, Naima Charkaoui, directeur van het Minderhedenforum, Jozef De Witte, directeur van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding, en Samira Bendadi van Mo*.

Geldof gaf de rest van het jaar vele lezingen en interviews over zijn boek. Zo gaf hij zowel bij Kruisbestuiving op Steunpunt Migratie-Integratie, als op de teamdag ODiCe (Oost-Vlaams Diversiteitscentrum) en op het Karel de Grote-Hogeschool-congres dezelfde lezing: **'SUPERDIVERSITEIT. NIEUWE UITDAGINGEN VOOR INTEGRATIE'**. Op het colloquium 'Sociaal werk en democratie' gaf hij een lezing met een andere invalshoek: **'SUPERDIVERSITEIT ALS UITDAGING VOOR SOCIAAL WERK: TUSSEN INTERCULTURALISERING EN DEMOCRATISERING'**. Op de Universiteit Antwerpen ging het over **'SUPERDIVERSITEIT ALS UITDAGING VOOR SOCIAAL WERK EN ONDERZOEK'** en op het colloquium 'Superdiversiteit en een nieuwe kijk op integratie. Uitdagingen voor sociaal werk en beleid' van de Karel de Grote-Hogeschool op 22 oktober 2013 sprak hij over **'SUPERDIVERSITEIT ALS EEN NIEUWE FASE. UITDAGINGEN VOOR STEDEN, GEMEENTEN EN SOCIAAL WERK'**.

In Oikos: Forum voor Sociaal-Ecologische Verandering verscheen een artikel van Geldof over **'SUPERDIVERSITEIT ALS DE REALITEIT VAN DE 21STE EEUW'** en in Alert: Tijdschrift voor Sociaal Werk en Politiek over **'SUPERDIVERSITEIT ALS ONVERWERKTE REALITEIT. EEN UITDAGING VOOR HET SOCIAAL WERK'**.

TRANSMIGRATIE

In september 2013 ging het PWO-project **'STEDELIJK SOCIAAL-AGOGISCH WERK MET TRANSMIGRANTEN: EEN VERKENNING VAN WELZIJNSNODEN, (METHODISCHE) UITDAGINGEN EN KANSEN'** van start. Hiervoor werken Dirk Geldof en Sophie Withaecx, beiden verbonden aan het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, samen met sociaal werk-collega's Mieke Schrooten en Frederik Lamote.

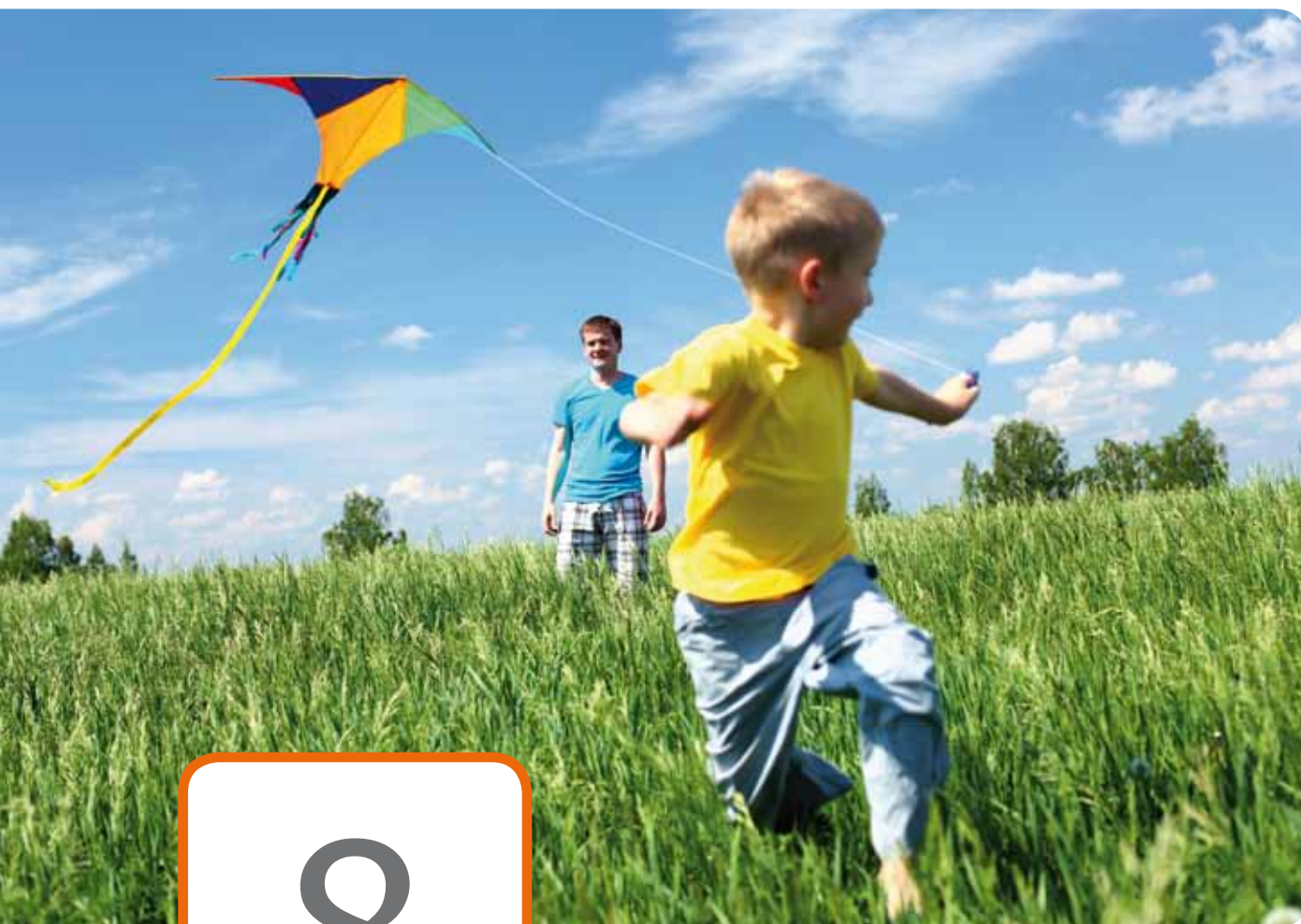
Wat zijn de welzijnsnoden van transnationale gezinnen, mensen wiens familiale leven zich uitstrekt over verschillende landen en culturen? Hoe beleven zij hun transnationale netwerken wanneer ze oplossingen zoeken voor hun welzijnsnoden? Welke uitdagingen stellen zij aan het sociaal werk in de steden? De onderzoekers gaan aan de slag met diepte-interviews van Marokkaanse, Braziliaanse en Ghanese migranten in Brussel en Antwerpen en focusgroepen met organisaties in het werkveld.

Partners zijn Universiteit Antwerpen, Regionaal Integratiecentrum Foyer, vzw Globe Aroma en Vrouwenopvangcentrum het Zijhuis (CAW Metropool).

LEVENSBESCHOUWING

Het kenniscentrum was betrokken in de organisatie van de studiedag op 3 februari 2012 in Leuven over **'LEVENSBESCHOUWING IN DE HULPVERLENING'**. Het was een gezamenlijk initiatief van onder andere Mana vzw, Odice, CiMIC, Ella en het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen. Door Hans Van Crombrugge werd een bijdrage geleverd over **'LEVENSBESCHOUWING EN HANDELINGSRUIMTE'**, en Joris Dewispelaere was commentator in de werkgroep **'LEVENSBESCHOUWING EN SAMENLEVING'**.

Dewispelaere werkte eveneens mee aan de waaier en visietekst **'LEVENSBESCHOUWING IN DE HULPVERLENING'** van Motief vzw.

8

Ontwikkelingen in de samenleving en de methodieken van (sociaal-psychologische) hulpverlening

Relaties en opvoedingsstijlen ontwikkelen zich niet in een vacuüm, maar in een concrete samenleving. In het observeren van ontwikkelingen in de samenleving halen we daarom steeds de invalshoek van gezinnen voor het voetlicht. Daarnaast krijgen ook hulpverleningsmodellen en -methoden die recht doen aan de persoon en aan het gezin, en die zelfredzaamheid bevorderen aandacht in het kenniscentrum.

METHODIEKEN VAN GEZINSONDERSTEUNING

In samenspraak met het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk en EKC.be vzw organiseerden we op 16 maart 2012 een door 274 personen bijgewoonde studiedag over **'FAMILIECONFERENTIES: EIGEN KRACHT VERSTERKEN'**.

Doel van deze studiedag was om de methodiek van de 'Familieconferentie' of 'Eigenkrachtconferentie' voor te stellen aan een Vlaams publiek van welzijnswerkers, hulpverleners en beleidsmakers. Vlaams minister voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin Jo Vandeuren kwam toelichten hoe familie- of eigenkrachtconferenties passen in de vermaatschappelijking van de zorg.

Naar aanleiding van de conferentie verscheen in De Bond van 30 maart 2012 een artikel **'DE KRACHT VAN DE EIGEN KRING'**.

De Koning Boudewijnstichting steunt projecten die een dialoog tussen de generaties op gang brengen over de latere levensjaren. Autonomie, empowerment, respect voor de diversiteit staan centraal. De opleiding Psychosociale Gerontologie stelt dezelfde speerpunten voorop. De studenten ontwikkelen in het kader van dit project een methodiek waarmee ze ouderen competent kunnen begeleiden in **'VROEGER NADENKEN OVER LATER'**. Deze methodiek kunnen ze ook toepassen in hun professionele activiteiten met ouderen.

Het project ging van start in september 2013 en loopt af in juni 2014.

24 oktober was een dag gevuld met key-note speeches en interactieve workshops. Op 25 en 26 oktober organiseerden we een Open Space met focus op Vlaanderen. Deze methodiek wil de dynamiek van een koffiepauze in de conferentieruimte brengen, zodat elke deelnemer ten volle kan bijdragen aan de conferentie. Aan de conferentie werkten 42 verschillende sprekers mee uit 11 verschillende landen.

In 2013 werkten we mee aan de voorbereiding van de **'UNFOLDING'**-conferentie, een internationale conferentie over en met kinderen, op initiatief van de Alliance for Childhood en Learning for Well-being. De vraag 'Hoe ondersteunen, bevorderen en versterken we een cultuur die ieder kind de kans geeft om zijn of haar unieke potentieel te ontwikkelen en deel te nemen aan de samenleving?' stond centraal. Van 23 tot 26 oktober 2013 mochten we de deelnemers, afkomstig uit verschillende landen, verwelkomen op het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen.

Op 23 oktober gingen we van start met een paneldiscussie met Sir Al Aynsley-Green, voormalig kinderrechtencommissaris van het Verenigd Koninkrijk; Luc Stevens, NIVOZ/hetkind; Bruno Vanobbergen, kinderrechtencommissaris Vlaanderen en Maria Herczog, voorzitter van Eurochild. Dit werd gevolgd door een diner met rondetafeldiscussies.

ONTWIKKELINGEN IN DE SOCIALE ECONOMIE

In het kader van een projectoproep van het Departement Onderwijs voor het opstellen van 'Contextspecifieke leidraden voor Werkpleklers', ontwikkelden we tussen september 2011 en augustus 2012 de checklist **'GEZINSGERICHT WERKPLEKLEREN IN DE SOCIALE ECONOMIE'**.

Deze checklist bevat de belangrijkste aandachtspunten voor de organisatie en opvolging van het traject Werkpleklers in de tweede opleidingsfase van de professionele bachelor Gezinswetenschappen voor studenten zonder levens- en werkervaring. Het werkpleklers gebeurt in de sector van de sociale economie, het traject heeft specifieke aandacht voor de gezinsdimensie van de werknemers. Het project beoogt een betere samenwerking van vier doelgroepen: de studenten Gezinswetenschappen, de werknemers in de ondernemingen in de sociale economie en hun gezinsleden, de mentoren en het management van deze ondernemingen.

De partners in het project **'GEZINSGERICHT WERKPLEKLEREN IN DE SOCIALE ECONOMIE'** waren: In-C (voorheen VOSEC), Ateljee (Gent), Opnieuw en co (Mortsel), Home Wellness (Asse), het RTC Vlaams Brabant en de opleiding Gezinswetenschappen (Odisee).

De checklist werd voorgesteld op een studiedag **'GEZIN EN ARBEID: NAAR EEN WIN-WIN RELATIE'** op 22 februari 2013. Prof. Peggy De Prins van Universiteit Antwerpen lichtte 'De relatie gezin-arbeid vanuit een HRM perspectief' toe, Inge Laperre van Vonst toonde aan hoe de relatie gezin-arbeid een mogelijke win-win relatie voor sociale economie-ondernemingen kan zijn. Studenten Gezinswetenschappen en project-begeleiders mochten hun project voorstellen. Aan deze studievoormiddag namen 43 geïnteresseerden deel.

De bijdragen van de studiedag werden gebundeld in de publicatie **'JE WERK OF JE LEVEN? GEZINSGERICHT WERKEN LOONT.'**

Joris Dewispelaere en Lieve Van der Straeten stelden de checklist gezinsgericht werkpleklers in de sociale economie voor op de **STUDIEDAG WERKPLEKLEREN** van de werkgroep onderwijskundige professionalisering van de Associatie KU Leuven (29 april 2013).

Op 24-26 oktober 2013 vond de CIRIEC (International Center of Research and Information on the Public, Social and Cooperative Economy) conferentie 'Social economy on the move... at the crossroads of structural change and regulation' plaats in Antwerpen. Dewispelaere mocht daarvoor een presentatie en artikel aanleveren, getiteld **'SOCIAL ECONOMY EMPOWERING EMPLOYEES AND THEIR FAMILY. ENTERPRISES AND HIGHER EDUCATION INSTITUTES JOIN IN 'LEARNING AT THE WORKPLACE'.**

ONTWIKKELINGEN IN SOCIAAL WERK EN SOCIAAL BELEID

Dirk Geldof gaf in 2012 verschillende lezingen over maatschappelijke ontwikkelingen. Op 20 januari hield hij een referaat getiteld **'SOCIAAL-CULTUREEL WERK IN EEN DIVERSE RISICOMAATSCHAPPIJ'** op de boekvoorstelling 'Boekstaven 2011. De staat van het sociaal-cultureel volwassenenwerk in Vlaanderen' in Brussel. Op 13 februari nodigde de SP.A studiedienst hem uit voor een lezing over het boek van Patrick Janssens: **'VOOR WIE HOORT WAT: EEN KRITISCHE ANALYSE VAN HET BOEK VAN PATRICK JANSSENS'**. Hij mocht die lezing herhalen voor de Straten-Generaal van Straathoekwerk Vlaanderen op 15 juni.

Het ACV nodigde hem uit voor een startdag in Elewijt op 8 maart 2012. Hij gaf er een lezing over **'ACTIVERING, OF VOOR WIE HOORT WAT?'**. In Oikos mocht hij over dit onderwerp een artikel verzorgen: **'VOOR WIE HOORT WAT? OVER WEDERKERIGHEID, SOCIAAL BELEID EN DIVERSITEIT.'**

Op 20 november verzorgde hij de lezing en workshop **'JEUGDWERKER: OPVOEDER, ONDERZOEKER EN ACTIVIST, OF EEN ZOEKTOCHT NAAR NORMATIEVE PROFESSIONALISERING'** op het congres van Uit De Marge, 'Maatschappelijke kwetsbaarheid in crisistijd, uitdagingen voor het welzijnswerk' in Antwerpen.

KWETSBARE GEZINNEN

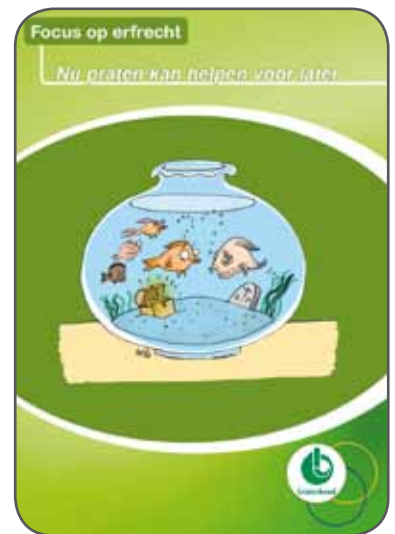

ONTWIKKELINGEN

Op 4 december 2012 organiseerde het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen de bijscholing **'RECHTEN VAN PATIËNTEN, FAMILIELEDEN EN VAN ZORGVERLENERS'**, begeleid door Marianne De Boodt. Deze bijscholing geeft een duidelijk zicht op de wettelijke maatregelen die van belang zijn voor patiënten en hun omgeving, bijvoorbeeld: wat betekent 'geïnformeerde toestemming', hoe ver gaat het beroepsgeheim, wat zijn de taken van de vertrouwenspersoon, de wettelijke en feitelijke vertegenwoordiger, de ombudspersoon...? Er waren 13 deelnemers aanwezig.

Daarop aansluitend verzorgde Marianne De Boodt tevens de bijscholing **'WIE BESLIST VOOR MIJ?'** die werd gegeven op 26 februari en 4 juni 2013 op twee verschillende locaties. Hier legde De Boodt de nieuwe regelgeving uit voor mensen die niet meer bekwaam zijn om zelf te beslissen, niet alleen over hun goederen, maar ook over hun persoon. Hieraan namen 40 geïnteresseerden deel.

Kristien Nys schreef in het boek 'Kinderrechtenforum 9/2013. De impact van de crisis op kinderen en jongeren' van de Kinderrechtencoalitie Vlaanderen vzw een hoofdstuk over **'CRISIS EN MAATSCHAPPELIJKE KWETSBAARHEID: HET PERSPECTIEF VAN GEZINNEN'**.

Aan het boek 'Focus op erfrecht. Nu praten kan helpen voor later' van de Gezinsbond draagde Claire Wiewauters een hoofdstuk bij over **'WAT MET NIEUWE PARTNERS EN SAMENGESTELDE GEZINNEN?'**.

Sophie Withaecx, schreef in 2013 een artikel in het Journal of Gender Studies, getiteld **'GLAD TO HAVE HONOUR': CONTINUITY AND CHANGE IN WOMEN'S LIVED EXPERIENCE OF HONOUR**. Daarnaast stelde ze samen met Gily Coene het rapport samen van de studiedag **'VAN DE LIEFDE GESLAGEN. NIEUWE VORMEN VAN FAMILIAAL GEWELD FEMINISTISCH BEKEKEN'** in het kader van de jaarlijkse Tweespraak Vrouwenstudies die wordt georganiseerd door RHEA – Centrum voor Gender & Diversiteit aan de Vrije Universiteit Brussel, in samenwerking met de Leerstoel Humanistiek van de Vrije Universiteit Brussel. De studiedag vond plaats in 2011 maar het boek kwam er pas in 2013.

Op 6 juni 2013 organiseerde het kenniscentrum een studiedag over **'EENZAAMHEID EN SOCIAAL ISOLEMENT BIJ OUDEREN'**. Het thema is zeer actueel in Vlaanderen maar toch is er nog veel onduidelijkheid over de terminologie, de prevalentie en wat je er kan aan doen. Projecten ter bestrijding van eenzaamheid schieten als paddenstoelen uit de grond maar zijn ze wel zo doeltreffend als bij de opstart wordt beoogd?

Joris Vierendeels, de verantwoordelijke van de opleiding Psychosociale Gerontologie, schreef hierover een artikel in de Gids op Maatschappelijk Gebied: **'EENZAAMHEID EN SOCIAAL ISOLEMENT BIJ OUDEREN'**.

METHODIEKEN

Joris Dewispelaere stelde op 11 december 2012 in Turnhout **'FamCOMPASS'** voor aan de partners van het Europees Sociaal Fonds-project: TIA, Thuis talent in actie. Dat project wil een platform bieden voor thuiswerkende ouders die terug op de arbeidsmarkt willen. Op basis van FamCompass, een instrument dat we in 2009 ontwikkelden in het kader van een Europees Grundtvig-project, ontwikkelden we de tool **QUICKSCAN GEZINSCOMPETENTIES**. Met die tool kunnen werkzoekenden zichtbaar maken welke gezinscompetenties ze verworven hebben. Werkgevers geven bij elke vacature aan welke gezinscompetenties ze verwachten. Zo kunnen werkzoekenden meteen nagaan welke jobs passen bij hun specifieke competenties. De competentietool is beschikbaar via www.tiawerkt.be en werd ontwikkeld door Joris Dewispelaere in samenwerking met RESOC Kempen en Randstad Diversity.

Diensten voor gastopvang ondersteunen gastgezinnen, gastheren of -vrouwen die in het eigen 'gasthuis' zorg opnemen voor mensen, voornamelijk ouderen, met uiteenlopende zorgbehoeftes. Het PWO-project **'OMGEVINGS- & EN PROCESANALYSE VAN GASTOPVANG VOOR OUDEREN ALS STARTENDE INCLUSIEVE WOONZORGVORM'** wil in een periode van twee jaar kijken hoe deze diensten functioneren en hoe ze hun aanbod realiseren, ingebed in de eigen regionale omgeving. Het onderzoek wil op onafhankelijke wijze de sterktes en zwaktes nagaan van het nieuwe aanbod, zowel vanuit het standpunt van de professionelen als van de zorggebruikers.

Het project ging van start in januari 2012 en loopt tot juni 2014. Op 15 november 2012 werd een intern seminarie gegeven door onderzoekster Valerie Diels en Joris Van Puyenbroeck met de belangrijkste inzichten uit de literatuurstudie en bevindingen uit de interviews met verantwoordelijken van diensten voor gastopvang.

ENGAGEMENT

Op 21 en 26 oktober 2013 organiseerde het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen openlesdagen over **'MENSEN MET EEN BEPERKING LEREN KENNEN EN BEGELEIDEN'**. Ben Wuyts, Eric Janssens en Joris Van Puyenbroeck, docenten in de opleiding Gezinswetenschappen, wilden niet louter lesgeven óver, maar ook debatteren mét personen met een beperking, over de best mogelijke manier om hen te ondersteunen. En over de vraag of het beleid voldoende rekening houdt met hun vragen en verlangens.

Tijdens de openlesdagen nodigden ze ervaringsdeskundigen uit, hulpverleners en enkele mensen die het beleid van nabij volgen. Zij gingen in gesprek met de derdejaars van de opleiding Gezinswetenschappen. Zo kreeg het theoretisch kader van hun cursus een authentieke, levendige invulling.

Joris Dewispelaere is lid van de stuurgroep **'IDENTITEIT VAN HET SOCIAAL WERK'** van de Brusselse Welzijns- en Gezondheidsraad, lid van de denkgroep van het CAW Archipel met betrekking tot **MANAGERISME IN DE HULPVERLENING**, en lid van de Raad van Bestuur van het **STEUNPUNT JEUGDHULP**.

Ook voormalig directrice Gaby Jennes is geëngageerd in heel wat groepen. Zo is ze lid van de analysegroep **'LUISTERNETWERK: IDENTIFICEREN VAN NIEUWE SOCIALE PROBLEMEN'** van de Koning Boudewijnstichting, van de jury van de **HUGO VAN MIERLO-PRIJS**, een prijs die vaderschap wil ondersteunen, vooral bij mensen in kansarmoede, en lid van de jury van het **FONDS BARONES VAN OLDENEEL TOT OLDENZEEL** dat middelen toekent aan projecten die de leefsituatie van daklozen willen verbeteren.

Kathleen Emmery ten slotte volgde de voorbereidende vergaderingen van de **RONDETAfel BIJZONDERE JEUGDZORG**. De Staten-Generaal vond plaats op 18 juni in Brussel.

9

Informatie en communicatie

Tijdens de periode 2012-2013 werden vanuit het kenniscentrum diverse mailings verstuurd om de activiteiten van het kenniscentrum aan te kondigen. Daarnaast stuurden we regelmatig nieuwsbrieven om te berichten over activiteiten en projecten van de opleidingen aan de Campus Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen en van het kenniscentrum.

Lut Verstappen heeft de verantwoordelijkheid voor de communicatie van het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen, zowel over onze opleidingen als over het kenniscentrum. We verspreiden onze eigen projecten en activiteiten maar ook andere nuttige informatie via nieuwsbrieven, via de website en via diverse social mediakanalen.

Op onze studiedagen stellen we telkens een overzicht met relevante kinder- en jeugdliteratuur met betrekking tot het thema ter beschikking, in samenwerking met Lees-Wijzer (Spes). We bieden waar mogelijk ook een leestafel aan met zowel fictie als non-fictie, dit in samenwerking met de plaatselijke openbare bibliotheek van Schaarbeek.

Ter gelegenheid van nieuwjaar 2012 werd de uitgebreide folder van het kenniscentrum naar alle relevante contacten per post opgestuurd. Het jaarverslag van het kenniscentrum werd beperkter verspreid. Het werd met de uitgave over het gezinsbeleid 2006-2011 aan beleidsmakers, middenveldorganisaties en koepels uit het brede welzijnswerk bezorgd.

Als nieuwjaarswens 2013 verstuurd we de publicatie 'Vaders, zonen en islam: migreren tussen Oedipus en Abraham', als een uitnodiging tot dialoog tussen gezinnen van diverse origine in ons land en een betere ondersteuning van alle gezinnen.

Eind 2013 ging de vernieuwde website van het kenniscentrum online. Hierop vermelden we alle onderzoeksprojecten en publicaties van onze docenten en onderzoekers, maar ook relevante weetjes over of voor onze studenten, onze medewerkers of de opleiding. Alle artikels worden onderverdeeld binnen de speerpunten van ons kenniscentrum: opvoeding, diversiteit, partnerrelaties, gezinnen in de samenleving, zingeving en ethiek, en kwetsbare gezinnen. Daarnaast maken we ook een onderscheid in de doelgroep waarop het bericht focust: kinderen, jongeren, volwassenen of ouderen.

Het Kenniscentrum Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen heeft tevens sinds eind 2013 een eigen Facebook-pagina en Twitter-account. Zo kunnen we onze positie als expertisecentrum verstevigen door toegankelijk en snel in te spelen op nieuws en debatten.

Onderzoekers en docenten traden gedurende de hele periode 2012-2013 veelvuldig op in de pers. De voorbeelden die aan bod kwamen in de voorgaande hoofdstukken vormen slechts het topje van de ijsberg. Het Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen wordt door de media vaak gecontacteerd met gerichte vragen voor informatie of voor namen van deskundigen.

Terecht kan dus worden gesteld dat het kenniscentrum voor de publieke opinie de rol van expertisecentrum over gezinnen vervult.

Op de hoogte blijven?

Onze **nieuwsbrief** brengt u op de hoogte van onze nieuwe activiteiten en projecten.

Via onze **website** kunt het volledige overzicht thematisch doorzoeken.

De **sociale media** zetten we in voor korte berichten, debatten en vragen.

Hoger Instituut voor Gezinswetenschappen
Huart Hamoiriaan 136 • 1030 Schaarbeek

 www.hig.be

 www.facebook.com/gezinswetenschappen

 [@gezinswetensch](https://twitter.com/gezinswetensch)

 kenniscentrum.hig@odisee.be

 02 / 240 68 40